

Roofvliegen als toetssoorten in heidevelden

Naar aanleiding van de opmerkingen van M. van Veen in "Roofvliegen als toetssoorten in heidevelden" (De Levende Natuur, 87, nr. 3, p. 93) zou ik willen stellen dat de Ruige roofvlieg, *Laphria flava*, een bosbewoner is met een duidelijke voorkeur voor open grove denbossen of open plekken in meer gesloten bossen en zuidranden hiervan.

Met andere genoemde toetssoorten zoals b.v. het Groentje, *Callophrys rubi*, de Boompieper, *Anthus trivialis*, de Geelgors, *Emberiza citrinella* en de Nachtzwaluw, *Caprimulgus europaeus*, is dit geen soort van de open heide maar wel van kleine heideterreintjes die besloten liggen tussen denbossen of een onderdeel uitmaken van open plekken in bossen en langs de randen hiervan.

Het is daarom meer de vraag hoe ruim het begrip heide wordt opgevat. Aangezien ik duidelijk uitéén heb gezegd dat ik het begrip heide ruimer zie dan alleen maar open struikheidevelden en dit ook als onderdeel beschouw van grotere landschaps-eenheden, zoals denbossen, kaalslagen, heischrale graslanden en open plekken en randen van bossen, waarin struikheide een aspect bepalend onderdeel van de vegetatie uitmaakt, zie ik geen reden de Ruige roofvlieg als toetssoort voor heide af te voeren.

Summary

Laphria flava can be considered as a species preferably occurring in sheltered open spaces in coniferous woodland where heather is often a dominant plant species. Because I define heathland integrated as a part of a larger scenery consisting of woodland, grassheather, sanddunes and other open spaces where heather, *Calluna vulgaris*, is a dominant species I consider *Laphria flava* as a critical species of sheltered heathland.

C. F. van de Bund
R.I.N.
Kemperbergerweg 67
6816 RM Arnhem

Boekbesprekingen

Bedreigde en karakteristieke vogels in Nederland door Eduard R. Osieck samengesteld onder auspiciën van de Internationale Raad van Vogelbescherming.

Nederlandse sectie, 1986. 136 pagina's (paperback).

Uitgave Nederlandse Vereniging tot bescherming van Vogels, Zeist 1986, alwaar verkrijgbaar voor f 17,50 (leden) en voor niet-leden f 22,50 (giro 1882523).

De richtlijnen inzake het behoud van de vogelstand van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 verplicht de EG landen om elk een nationale lijst samen te tellen van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende vogelsoorten.

Recensent vindt het principiële onjuist om bij de beijvering voor het behoud van een goede vogelstand in Europees verband terug te vallen op nationale 'rode' lijsten in plaats van één nationale lijst voor Europa. Immers een soort aan de rand van zijn verspreidingsgebied zal vaak als zeldzaam en bedreigd worden beschouwd in het ene land en talrijk en niet bedreigd in de kern van zijn verspreidingsgebied.

Het gaat dan eigenlijk om een normale verspreiding waarbij biologische en fysische factoren de verschillen in populatiedichtheden bepalen (vergelijk bijv. de IJsvogel en de Grauwe Klauwier in Nederland en in Frankrijk of de Noordse Stern bij ons en in Noord Europa).

De internationale aanpak is ruim 10 jaar geleden door de Raad van Europa uitgevoerd. De EG richtlijnen zijn echter bindend voor de lidstaten zodat er een nationale lijst moest worden samengesteld. Dit is gebeurd onder auspiciën van de Nederlandse sectie van de Internationale Raad voor Vogelbescherming (ICPB) waardoor gelukkig ook internationale criteria zijn gehanteerd. Tevens zijn behalve bedreigde en kwetsbare soorten ook soorten opgenomen waarvan het voorkomen in Europa in een bepaalde tijd van het jaar in sterke mate in Nederland is geconcentreerd en waarvoor dus een speciale internationale verantwoordelijkheid bestaat.

Voor de broedvogels is dit het geval bij Aalscholver, Purperreiger, Lepelaar, Blauwe kiekendief, Grutto, Zwarte stern en Blauwborst. Voor de doortrekkers en overwinteraars geldt dit motief voor Kleine zwaan, Kleine rietgans, Kolgans, Grauwe gans, Brandgans, Smient, Toppereend en Nonnetje. Deze laatste 8 soorten en de Aalscholver zijn niet door het Ministerie overgenomen: de lijst in

dit boekje telt 57 soorten en die voor de EG richtlijnen 48.

Het is mijns inziens juist dat in dit boekje behalve de bedreigde ook de karakteristieke (en talrijke) vogelsoorten zijn opgenomen, want er ligt juist bij Nederland een grote verantwoordelijkheid voor een goed beheer en behoud hiervan.

Bovendien zijn het ook vooral deze soorten die het typisch Nederlandse landschap van wateren, moerassen en polders zo levendig en boeiend maken en dat moeten we zo zien te houden.

Van de 57 soorten wordt naast een karakteristieke zwart-wit foto informatie gegeven over de wettelijke status, de verspreiding in binnen- en buitenland, het biotoop, de stand, oorzaken van bedreiging en achteruitgang, verantwoording van de opname in de lijst en aanbevelingen, die moeten leiden tot behoud of herstel van de populaties.

Deze informatie is beknopt, maar helder en instructief en daarom is dit boekje een aanwinst voor het natuurbehoud waarmee de auteur, de Nederlandse sectie van de ICBP en Vogelbescherming gecompimenteerd kunnen worden.

J. Rooth

Vogels in Limburg. Samengesteld door Wim Ganzefles, Fred Hustings, Frans Schepers, Jacques Ummels en Willem Vergoossen.

Publicatie van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Reeks 35; afl. 5-15. Maas-tricht. 1985. Prijs f 34,50. Leden SO-VON/COV f 27,50.

Vogels in Limburg wijkt qua inhoud nogal af van een aantal onlangs uitgebrachte regionale avifauna's. Bij die avifauna's staat een beredeneerde soortenlijst centraal, vaak gelardeerd met enige aanvullende hoofdstukken. Vogels in Limburg daarentegen wordt gekenmerkt doordat een aantal op zichzelf staande hoofdstukken waarin diverse ornithologische aspecten behandeld worden de hoofdmoot van het boek vormen. De beredeneerde soortenlijst beperkt zich tot 9 pagina's.

De samenstellers vermelden in de inleiding dat dit een gedwongen keuze was. Door een tekort aan gegevens moest men afzien van het oorspronkelijke idee een avifauna uit te